

גאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה (821)

<http://geography.huji.ac.il>

פרופ' גלעד רוזן ראש המחלקה טל' 588-3344
 גב' יפית בראון רכזת המחלקה טל' 588-3019

מורי המחלקה לגאוגרפיה:

ד"ר אברי איתן
 ד"ר נופר אבני
 ד"ר שירה פלס בוקצ'ין
 ד"ר יאיר גרינברגר
 ד"ר עמית טובי
 פרופ' עמית בירנבוים
 פרופ' גלית כהן-בלנקשטיין
 פרופ' נעם לוי
 ד"ר אמילי סילברמן
 פרופ' ערן פייטלסון
 פרופ' איתי פישהנדלר
 פרופ' דני פלזנשטיין
 פרופ' גלעד רוזן
 פרופ' נעם שובל

מורים מן החוץ ועמיתי הוראה:

ד"ר עפר אליאור
 ד"ר רם אלמוג
 מר עדי בן נון
 גב' טלי בדולח
 גב' כרמל בץ
 ד"ר מיכל ברייאר
 ד"ר גבי גולן
 גב' יעל המרמן-סולר
 ד"ר רועי צידון
 ד"ר אסף ציפורי
 ד"ר בני פירסט
 מר מוטי קפלן
 ד"ר גיי קפלן
 גב' תמר רביב
 גב' נעמה רינגלר
 ד"ר שאול ציונית
 פרופ' ערן רזין
 ד"ר מאיסה תותרי פאח'ורי

תכנית המחלקה לגאוגרפיה

מה לומדים פה?

הגאוגרפיה היא תחום דעת העוסק בתהליכים ובגורמים המעצבים ומייצרים את המרחב, ובקשרי הגומלין בין תהליכים וגורמים אלה. הגאוגרפיה במהותה היא מדע אינטגרטיבי המשלב תפיסות וגישות מחקר מתחומי דעת שונים ונחשב לאחד מתחומי המחקר והידע העתיקים ביותר. בשנים האחרונות מתמקד תחום זה באתגרים הבווערים של המאה ה-21: צמיחה עירונית ועירוניות, משבר האקלים והקיימות, ושילוב טכנולוגיות מידע מתקדמות לקידום פיתוח ואיכות חיים.

הלימודים בחוג מקנים לסטודנטים סט כלים להתמודדות עם אתגרים אלה באמצעות ידע תיאורטי ומעשי בתחומי הכלכלה, פוליטיקה, תרבות, היסטוריה, גאואינפורמטיקה ומדע המרחב: מדע המרחב הוא תחום דעת העוסק בתהליכים ובגורמים המעצבים ומייצרים את המרחב, ובקשרי הגומלין המורכבים בין האדם לבין הסביבה.

בלימודים נעשה שימוש בטכנולוגיות מתקדמות למיפוי וניתוח נתונים מרחביים, תוך התמקדות בכלים אנליטיים וטכנולוגיים כדוגמת חישה מרחוק, מציאות מדומה, ניתוח נתוני Big Data, ומערכות מידע גאוגרפיות (GIS), כמו כן ניתן דגש לפיתוח חשיבה ביקורתית וכתובה מדעית בסוגיות כגון איכות הסביבה ופיתוח בר קיימא, התנהגות מרחבית, תחבורה, תיירות, גאופוליטיקה, ועוד.

המחלקה לגיאוגרפיה באוניברסיטה העברית היא המחלקה הוותיקה בישראל בתחום זה והצמיחה עד כה חמישה זוכים וזוכות בפרס ישראל!

מבנה תוכנית הלימודים:

הלימודים לתואר ראשון נמשכים שלוש שנים ומטרתם להקנות ידע וכלים עיוניים ומעשיים בתחום המידע הגאוגרפי ובשיטות חישוביות חדשניות. תוכנית הלימודים כוללת קורסים ב: גאואינפורמטיקה - מיפוי וחישה מרחוק, גאוגרפיה פוליטית וכלכלית, תחבורה והתנהגות מרחבית, סביבה, אנרגיה וקיימות, ועוד. במקביל ללימודים העיוניים, יצאו הסטודנטים והסטודנטיות לסידורים לימודיים בארץ ובח"ל.

שימו לב:

- ניתן להשלים את הלימודים בתואר חד חוגי או לשלב לתואר דו חוגי ביחד עם סטטיסטיקה, יחב"ל כלכלה, סוציולוגיה, ועוד.
- ניתן לשלב בין לימודי תואר ראשון ותואר שני ולסיים את שני התארים בתוך ארבע שנים בלבד!
- קיימים מסלולים מותאמים נוספים כמו חטיבה בגאואינפורמטיקה ומגמת תכנון תחבורה.

אפיקי תעסוקה:

בוגרי ובוגרות התכנית משתלבים בתפקידי פיתוח תשתיות מידע, ניתוח נתונים, מיפוי דיגיטלי, ניהול פרויקטים, ותכנון, במגזר הציבורי, הפרטי (לרבות חברות טכנולוגיה), ובמגזר השלישי. התואר מהווה בסיס ללימודים מתקדמים בתחומים כגון תכנון עירוני ואזורי, תחבורה, מדיניות ותכנון סביבתי, מדע המרחב וגאואינפורמטיקה, ומאפשר המשך עיסוק במחקר, ניתוח והובלה בתחומים אלו.

**לימודי התואר הראשון (ב"א)
גאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה (821)**

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים: דו-חוגי וחד-חוגי.
לימודי התואר הראשון כוללים לימודי חובה משותפים לכלל התלמידים, ולימודי בחירה בהתאם לתחומי הגאוגרפיה השונים.
השנה הראשונה מורכבת כמעט כולה מקורסי חובה, בשנתיים הבאות ילמדו התלמידים גם לימודי בחירה. כמו כן משתתפים התלמידים בסדורים הקשורים לקורסים השונים.
בשנה א' ילמדו כל תלמידי המחלקה במסלול הדו-חוגי, ויהיו רשאים לעבור למסלול החד-חוגי בשנה השנייה, ובתנאי שסיימו בהצלחה את כל קורסי חובה שנה א' בשני החוגים, ובהתאם לתנאי הקבלה הנקבעים בפקולטה למדעי החברה.
יועצת לימודי בוגר: ד"ר שירה בוקצ'ין, shira.peles@mail.huji.ac.il, חדר 46416, מדעי החברה, הר הצופים

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

במסלול זה חייב התלמיד בלימודים בחוג בהיקף של 60 נ"ז (כולל עבודה סמינריונית). בנוסף, על התלמיד ללמוד קורסים מתוכנית "אבני פינה" בהיקף שנקבע בהתאם לכל שילוב חוגים בו בחר התלמיד, וכן קורס אינטרנטי ב"הכרת משאבי הספרייה" (ללא נ"ז וללא ציון מספרי). בהתאם לתכנית המפורטת להלן.

דרישות המחלקה

לימודי חובה	32.5	נ"ז
סמינר	4	נ"ז
עבודה סמינריונית	4	נ"ז
קורסי בחירה	19.5	נ"ז
	<hr/>	
	60	נ"ז

דרישות כלל פקולטיות

74172 הכרת משאבי הספרייה	0 נ"ז	
קורסי תוכנית "אבני פינה"	בין 4-8 נ"ז	בהתאם לשילוב החוגים, על פי הפרסום בפקולטה

התלמידים מחויבים ללמוד שני קורסי בחירה שהוראתם בשפה האנגלית, בהיקף של 4 נ"ז, לפחות אחד מהקורסים יילמד במסגרת תכנית הלימודים בגאוגרפיה.

שנה א'

לימודי חובה	19.5	נ"ז
40107 יסודות המיפוי (כולל יום סיור)	3.5	נ"ז
40109 מבוא לאקלים והתחממות גלובלית	3	נ"ז
40130 גאוגרפיה עירונית (כולל יום סיור)	3.5	נ"ז
40102 מבוא לסובב הפיזי (כולל 2 ימי סיור)	4	נ"ז
40104 גאוגרפיה של פעילות כלכלית (כולל יום סיור)	3.5	נ"ז
40942 מבוא לממ"ג	2	נ"ז

לימודי בחירה (עד 4 נ"ז)

בשנה א' לתואר ניתן ללמוד עד 4 נ"ז בלבד מלימודי הבחירה המפורסמים בתוכנית הלימודים המפורטת.

תנאי המעבר משנה א' ל-ב': המשך לימודיו של תלמיד מותנה בסיום בהצלחה של שני סמסטרים ראשונים של לימודיו לתואר בגאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה: ציון של 60 לפחות בכל אחד מקורסי החובה של שנה א' וממוצע של 70 לפחות בקורסים אלה.

שנה ב'

לימודי חובה	13 נ"ז
40415 גישות ושיטות במחקר הגאוגרפי	2 נ"ז
40115 מבוא לסטטיסטיקה לגאוגרפים א' ¹	3 נ"ז
40116 מבוא לסטטיסטיקה לגאוגרפים ב'	3 נ"ז
40111 מבוא לגאוגרפיה סביבתית (כולל 2 ימי סיור)	3 נ"ז
40834 ממ"ג למתקדמים	2 נ"ז

שנה ג'

לימודי חובה	8 נ"ז
----- סמינר	4 נ"ז
----- עבודה סמינריונית	4 נ"ז

לימודי בחירה - שנים ב'-ג'

בהיקף הנדרש להשלמת נ"ז ל 60.

סה"כ לתואר בגאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה במסלול דו-חוגי 60 נ"ז

סיורים

הסיורים נכללים בנקודות הזכות (נ"ז) לתואר וההשתתפות בהם היא חובה. תלמידים שמסיבה מוצדקת לא השתתפו בסיור יורשו לגשת לבחינה, אך ציונם יעוכב עד להשלמת הסיור בשנה העוקבת. תלמידים שיבקשו להשלים סיור בעיכוב של שנתיים ויותר יידרשו להירשם מחדש לקורס. בחלק מהסיורים יתכן שיחויבו התלמידים בתשלום עבור אש"ל הכרוכים בסיור.

1. יש להירשם מראש לסיור ע"פ ההנחיות של מרצה הקורס

2. יש להגיע עם ציוד מתאים לסוג הסיור ולמזג האוויר הצפוי קרי נעליים מתאימות, כובע, קרם הגנה,

מים בכמות מספקת וביגוד בהתאם למזג האוויר.

- במהלך התואר ניתן ללמוד סיור לימודי לחו"ל אחד בלבד (לונדון/ברצלונה/ברלין/סין);

¹ פטור לתלמידים שלמדו קורס מבוא לסטטיסטיקה בחוג אחר: פסיכולוגיה ע"ס קורס 51102, כלכלה ע"ס קורסים 57340 + 57341. תלמידים הזכאים לפטור מקורס זה חייבים בהשלמת הנ"ז בקורסי בחירה בגאוגרפיה בהיקף נ"ז מקביל. תלמידי חשבונאות יקבלו פטור ע"ס קורסים 52116+52117 וקורסים אלה יחושבו במסגרת הנ"ז לתואר בגאוגרפיה. תלמידי דו חוגי סוציולוגיה-גאוגרפיה ילמדו את קורס 53103 בסוציולוגיה בשנה א' ואת קורס 40116 בגאוגרפיה בשנה ב', יש להשלים הנ"ז החסר בגאוגרפיה בקורסי בחירה.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי (גאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה + לימודים משלימים)

המסלול החד חוגי בגאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה מאפשר לתלמידים להתמקד בלימודי הגאוגרפיה ולהשלים את הנ"ז הנדרש לתואר בוגר (120 נ"ז) במסגרת קורסים מתחומים שונים (לימודים משלימים).

תנאי קבלה למסלול החד-חוגי: החל משנה ב' לתואר, ובתנאי שסיימו בהצלחה את כל קורסי חובה שנה א' בשני החוגים, ובהתאם לתנאי הקבלה הנקבעים בפקולטה למדעי החברה.

מבנה הלימודים המשלימים- להשלמת מכסת הנ"ז ל-120, ראה בשנתון הפקולטה למדעי החברה.

במסלול החד חוגי בגאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה נדרש 80 נ"ז.

בנוסף, על התלמיד ללמוד קורסים במסגרת תוכנית "אבני פינה" וכן, קורס "הכרת משאבי הספרייה" (ללא נ"ז וללא ציון מספרי) – **ראה פרק ד' בשנתון הפקולטה למדעי החברה.**

תואר מואץ- בוגר ומוסמך בארבע שנים

המחלקה לגאוגרפיה מציעה לתלמידים מצטיינים אפשרות להשלים תואר בוגר ותואר מוסמך תוך ארבע שנות לימוד. בתואר המואץ ניתן להמשיך לתואר מוסמך בכל אחת מתכניות המוסמך של המחלקה, במסלול מחקרי או עיוני:

- תכנון עירוני ואזורי (810)
- ניהול ומדיניות משאבי טבע וסביבה (815)
- תכנון ומדיניות סביבתית (831)
- גאואינפורמטיקה ומדע המרחב (802)

תנאי קבלה:

התכנית מיועדת לתלמידי בוגר בגאוגרפיה, תכנון וסביבה שסיימו את שנה א' בממוצע של 85 לפחות בשישה קורסי חובה לפחות בגאוגרפיה בלבד (לא נדרש ממוצע זהה בחוג השני).

מבנה הלימודים:

- שנה א': תכנית הלימודים בשנה א' זהה לתלמידי המסלול הרגיל ולתלמידי התואר המואץ.
- שנה ב': קורסי החובה בשנה ב' זהים לתלמידי המסלול הרגיל ולתלמידי התואר המואץ. ההבדל העיקרי בין שני המסלולים הוא בהיקף קורסי הבחירה- רחב יותר בתואר המואץ.

- שנה ג': שנת מעבר לתלמידי התואר המואץ. בשנה זו תלמידי התואר המואץ יכתבו סמינר בוגר, ויאחסנו עד 20 נ"זים מקורסי המוסמך.
- שנה ד': בשנה זו תלמידי התואר המואץ ירשמו ויתקבלו רשמית ללימודי המוסמך (בהינתן שעמדו בתנאי הקבלה ללימודי מוסמך בגאוגרפיה, בתום שנה ג'). על התלמידים להשלים את יתרת לימודי המוסמך.

אפיק מעבר מן האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטה העברית

בעידודה של המועצה להשכלה גבוהה כוננה האוניברסיטה הפתוחה בשיתוף עם האוניברסיטה העברית אפיק מעבר מהאוניברסיטה הפתוחה למחלקה לגאוגרפיה של האוניברסיטה העברית. אפיק המעבר מאפשר למעוניינים להתחיל את דרכם האקדמית במסגרת הגמישה של האוניברסיטה הפתוחה ולעבור, אם יבחרו לעשות כן, לאוניברסיטה העברית בירושלים, לשם המשך הלימודים במחלקה לגאוגרפיה והשלמת תואר חד חוגי או תואר דו חוגי עם לימודים במחלקה נוספת. הקבלה למחלקה לגאוגרפיה היא על סמך הישגים במקבץ קורסים של האוניברסיטה הפתוחה כמפורט בתקנון האוניברסיטה הפתוחה.